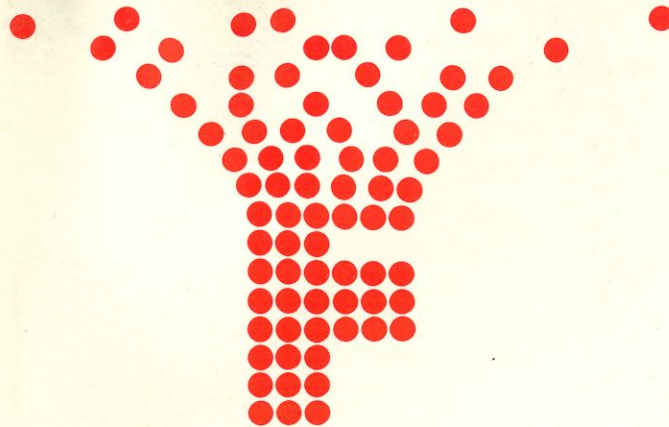

Flehite

redaktieadres 'de flehitaan':
museum flehite
breestraat 82, amersfoort

de flehitaan

*tijdschrift van het
museum flehite.*

26 september 1975.

*speciale uitgave t.g.v.
het in gebruik nemen
van het gerestaureerde
gebouw breestraat 76.*

Flehite

In 1878 werd de oudheidkundige vereniging 'FLEHITE' opgericht. Zij heeft ten doel het stimuleren van de liefde tot en de studie van de historie en de heemkunde, beide in de ruimste zin genomen, van het gebied bestreken door het oude Gouw Flehite.

De vereniging tracht dit doel te bereiken onder meer door instandhouding van een museum in Amersfoort, het bevorderen van de kennis van geschiedenis en kunst en door medewerking te verlenen bij de instandhouding en restauratie van oude gebouwen, historische monumenten en andere zaken van oudheidkundige betekenis in Amersfoort en in de vroegere Gouw Flehite.

Het monumentenjaar 1975 is ook voor onze vereniging bijzonder belangrijk. Ons werd een prijs toegekend voor het werk dat wij op restauratiegebied verrichten.

In de loop van de maand september komt de restauratie van het pand Breestraat 76, dat door ons in 1974 van de gemeente Amersfoort werd aangekocht, gereed, zodat ons museum met een historisch zeer fraai middeleeuws gebouw en de daarin aanwezige interessante ruimten wordt uitgebreid.

De financiële problemen, die voortvloeiden uit de aankoop en de restauratie van dit pand waren zeer groot, maar desalniettemin besloten wij deze toch zeer noodzakelijke stap te wagen.

De belangrijkheid van ons museum zal door de aanstaande uitbreiding ongetwijfeld aanzienlijk stijgen.

Zoals reeds in de algemene ledenvergaderingen van de laatste jaren werd medegedeeld, stellen wij ons voor, indien mogelijk op korte termijn, tot de oprichting van een stichting tot beheer van het museum over te gaan.

Van de 7 leden van dit stichtingsbestuur worden 5 benoemd door en uit de leden van onze vereniging, terwijl de gemeente Amersfoort de overige 2 leden benoemt.

Deze oprichting is afhankelijk van een sluitende subsidiering door het Rijk, de Provincie en de gemeente Amersfoort.

Tot zover het perspectief dat ons voor ogen staat.

Het is een verheugend verschijnsel, dat de Juniorkamer Eemland blijf geeft van haar grote belangstelling voor ons museum. Om haar interesse voor ons museum te verdiepen, nodigde zij een groep museumdeskundigen uit om een objectieve beoordeling te krijgen van ons bezit. Hun oordeel over onze collectie viel zeer gunstig uit.

Een grootscheepse financiële actie wordt opgezet om de hoge restauratiekosten, die ten laste van het museum blijven, te bestrijden.

Wij spreken de hoop uit, dat de Amersfoortse bevolking en ook die van de oude Gouw Flehite (het oostelijk deel van de provincie Utrecht), haar financiële schouders onder ons museum zullen zetten.

De hoog nodige restauratie van de overige gebouwen van ons museum is bij de overheid aangevraagd. Deze restauratieplannen zijn nu, blijkens een mededeling van het betrokken Departement, op de lijst geplaatst van de werkverruimingsobjecten.

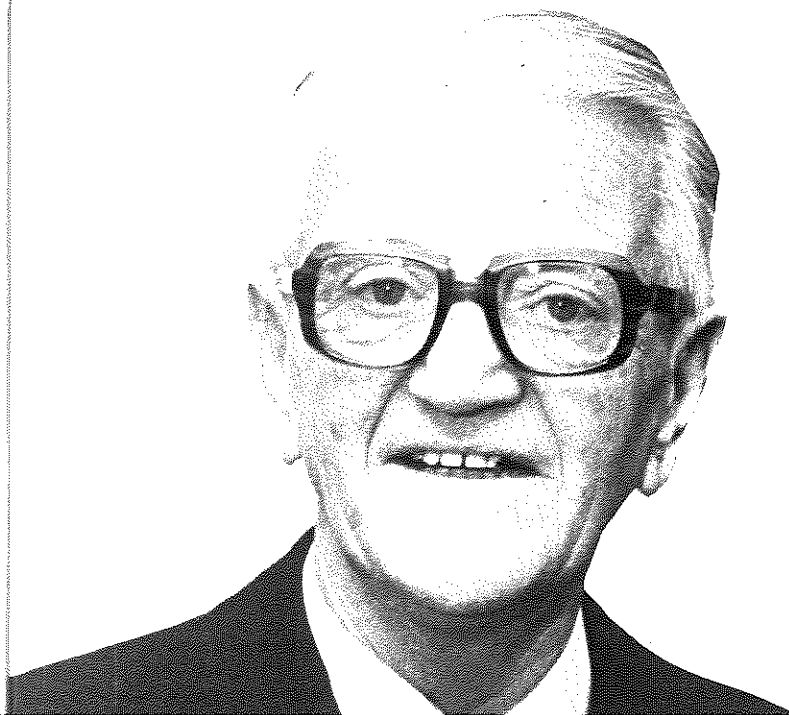
Onze illusie is, dat vóór 1980 het gehele museum gerestaureerd is, zodat Amersfoort en de oude Gouw Flehite met een zekere trots naar het museum Flehite kijken.

Bovendien is het de bedoeling om de collecties zodanig te rangschikken, dat dit de belangstelling van de schooljeugd en de oudere jongeren wekt. Daartoe hebben wij enige adviescommissies gevormd.

Met de verschijning van ons eigen mededelingenorgaan, dat periodiek aan onze leden zal worden toegezonden, spreken wij de verwachting uit, dat én door de verrichte en op handen zijnde restauratie, én door een sluitende subsidieregeling van de overheid, waardoor de oprichting van een beheersstichting mogelijk wordt, voor ons museum omstreeks de viering van het 100-jarig bestaan van onze vereniging in 1978, een nieuw tijdperk van bloei wordt ingeluid.

Namens het bestuur van de oudheidkundige vereniging 'FLEHITE',

A. F. H. Buining, voorzitter.

breestraat 76, een gerestaureerd muurhuis

Ook de Breestraat maakt deel uit van de ring van muurhuizen. Enige panden vertegenwoordigen hier het middeleeuwse type dat het beeld van de Amersfoortse Muurhuizen voor een belangrijk deel bepaalt. Het meest noordelijke stuk van de Breestraat heeft de beslotenheid die kenmerkend is het beste bewaard. Hier staan ook de panden die met elkaar het museum Flehite onderdak geven.

De restauratie van het vroegere pakhuis Breestraat 76 is, als eerste in de rij van deze monumenten die hersteld worden, kort geleden voltooid.

Door de grauwe cementbepleistering was het tot voor kort niet gemakkelijk om zich een voorstelling te maken van de vroegere toestand. Ook aan het inwendige was op te merken dat het pand in de loop van de tijd meermalen was verbouwd. Pas na het verwijderen van de pleisterlagen was goed te zien welke veranderingen zich in het verleden hadden voorgedaan.

Spoedig werd duidelijk dat het huis een voornaam karakter moet hebben gehad. Zo kwam tijdens het ontpleisteren van de gevel langs de Breestraat een bijzonder fraai gedetailleerde ingangspartij tevoorschijn. De bakstenen zijanten hiervan zijn geprofileerd en voorzien van rozetjes, eveneens van baksteen.

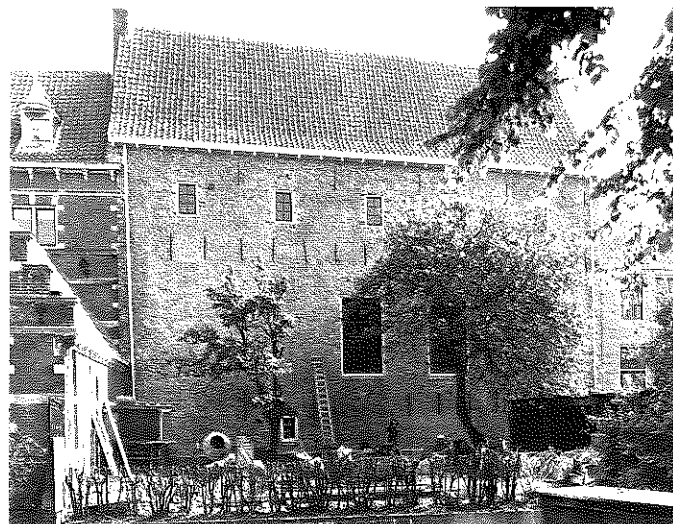
Ook het inwendige heeft, vooral door de muurschilderingen en beschilderde balken, een rijke uitmontering gehad. Breestraat 76, vroeger een muurhuis van allure, door onze generatie gekend als pakhuis, thans gerestaureerd en opnieuw een gebouw om bij stil te staan.

Wanneer men een gerestaureerd huis bekijkt of binnenloopt, rijzen dikwijls vragen die te maken hebben met de aard van het werk dat is afgesloten. Over de mate waarin onderdelen en details oorspronkelijk zijn en wanneer gesproken moet worden van plaatselijke herstellingen of totale reconstructies. Het hierna volgende wil proberen een paar van deze zaken onder elkaar te zetten.

Als muurhuis heeft het pand de gebruikelijke opbouw. Een kelder met een vloerniveau dat onder de Breestraat is gelegen; de tuin langs de Westsingel sluit op dezelfde hoogte hierbij aan. Boven deze kelder bevindt zich de belangrijkste en ook de hoogste verdieping.

Daarop volgend een veel lagere ruimte en tenslotte de zolder die het voor een muurhuis gangbare aantal verdiepingen voltooit.

Had het bovenstaande betrekking op de horizontale indeling van het huis, verticaal is deze niet zo in het oog lopend en voor de ruimte ook minder belangrijk. Desondanks geeft de zolderverdieping, door de vier kapjukken, vijf traveeën te zien.

Door de moer- en kinderbalkenzoldering van de lage tussenverdieping worden deze vijf vakken nog eens herhaald. Zoals gezegd heeft het afbikken van de bepleistering zowel aan de buitenkant als in het inwendige voor opmerkelijke dingen gezorgd. Een door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg uitgevoerd documentatieonderzoek heeft deze zaken in een samenvatting bijeen gebracht. Hierdoor is het mogelijk om zich enigszins een voorstelling te maken van dit laat-vijftiende eeuwse muurhuis zoals dat er vroeger wellicht heeft uitgezien.

Wat betreft de belendingen van het pand zullen deze nauwelijks anders zijn geweest dan tegenwoordig. Het lagere buurpand, nummer 72, heeft te oordelen naar de tijdens de restauratie zichtbaar geworden dakmaat, een hogere voorganger gehad. Aan de Flehite-kant, de tegenover liggende zijde, heeft de eerder opgetrokken bebouwing nog zijn authentieke hoogte. Wanneer men het huis in de kelder binnenkomt vindt men geen sporen van een gewelf. Er moet worden aangenomen dat een overkluizing van deze ruimte er niet geweest is.

In de kelder, die nagenoeg op de vroegere diepte is teruggebracht, zijn in de wanden enige dichtgemaakte openingen te zien. Verschillende hiervan moeten als oorspronkelijk worden beschouwd. Ook kan men er drie lampnissen vinden, waaronder twee in het kleine trappenhuis. Deze zijn aan de bovenkant op een eenvoudige manier en met een vertanding in de gemetselde lagen afgedekt.

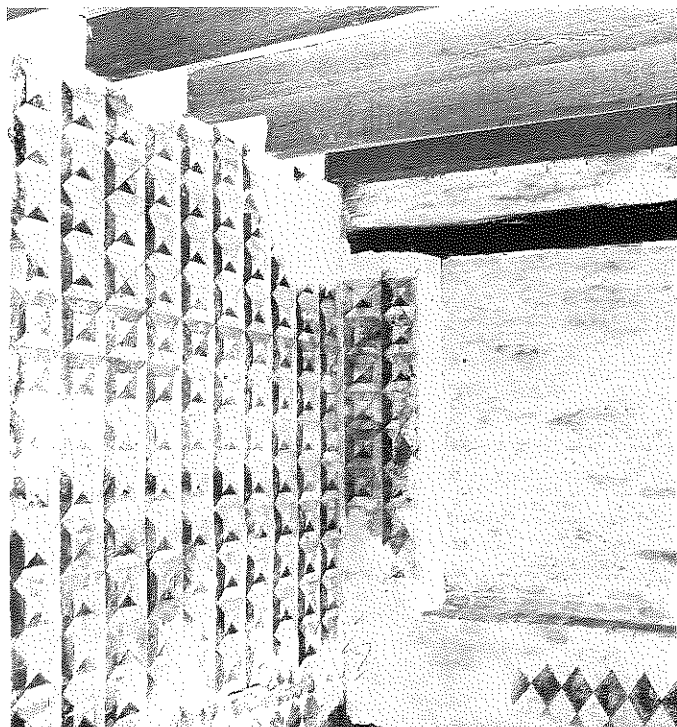
Aan de achterzijde in de hoek, ter plaatse van de belending nummer 72, is in het metselwerk van de zij- en achtergevel een kleine ruimte uitgespaard. Deze was vroeger verbonden met een naar beneden gericht kanaal dat eveneens in het metselwerk van de buitenmuur was opgenomen. Mogelijk is hier sprake van een keldergemak.

Voor de restauratie bevond zich onder de keldervloer een overwelfde put. Tijdens het werk zijn de wanden opgemetseld en is dit onderdeel daardoor zichtbaar gemaakt. In de kelder is ook het enige jaarcijfer te vinden. In de ronding ter plaatse van de vroegere kelderingang vanuit de Breestraat is in zwarte cijfers het jaartal 1765 zichtbaar. Er is wellicht een samenhang tussen dit jaartal en de verbouwing van het pand tot pakhuis.

Deze ingreep heeft voor het huis grote gevolgen gehad. De vloerbalklaag van de hoofdverdieping werd hierbij geheel vernieuwd. Deze ruimte zelf kreeg een tussenvloer en ook de balklaag daarboven werd, op twee eiken moerbalken na, geheel vervangen.

Tijdens deze verbouwing is het trappenhuis verdwenen. Aangenomen mag worden, dat de oorspronkelijke trap zich in de buurt van de monumentale deurpartij heeft bevonden. De situering van de trappenhuisen die tijdens de restauratie werden aangebracht zijn vooral gericht op een doelmatig gebruik van het museum en veiligheid.

Op de hoofdverdieping aangekomen treft vooral de rijzigheid van dit vertrek.

Het grootste deel van deze ruimte moet vroeger een imposante aanblik hebben gegeven. Tijdens de restauratie werden op het binnenpleisterwerk talrijke overblijfselen van muurdecoraties gevonden. Deze zijn voor zover dit mogelijk bleek gehandhaafd en geconserveerd. De beschilderingen zijn ongelijk van uitvoering. De restaurateur onderscheidt hierin drie fasen. Uit de eerste periode resteert een figurale beschildering op de muur langs de Westsingel. Het is een afbeelding van St. Christophorus. De tweede periode laat een ornamentale beschildering zien. Deze bestaat uit rode, roze en witte ruiten en is aangebracht tegen de eindgevel die aan het museum grenst en tegen een klein gedeelte van de voorgevel. De in wit, zwart en grijze uitgevoerde blokkenbeschildering vormt de derde periode. Deze is over het voorgaande werk heen geschilderd.

Niet alleen het pleisterwerk draagt een versiering. Ook de twee nog oorspronkelijke eiken moerbalken zijn van ornamenten voorzien. Deze bestaan echter uit donkergekleurde ranken op een rode ondergrond. De zijkanen van de balken hebben daarbij nog een visgraat motief.

De hoge ruimte zal met zijn kleurige uitmonstering stellig een feestelijk indruk hebben gegeven.

Mogelijk heeft deze verdieping echter ooit voor twee-vijfde deel een tussenvloer gehad.

De dichtgezette vensters aan de achterzijde, in de buurt van het kleine trappenhuis kunnen nu als muurnissen nog iets van deze vroegere situatie te zien geven.

Sporen van een dwarswand die de hoge ruimte dan moet hebben afgesloten, zijn niet teruggevonden.

In dit vertrek valt een grote stookplaats op. De achterwand heeft op de plek waartegen het vuur brandde een bekleding van in verband gelegde leipannen. De vuurplaat zelf is verdwenen, dit geldt ook voor de boezemafwerking. Een lampnis, ter linkerzijde is overgebleven en met een driepas duidelijk fraaier afgewerkt dan de overige.

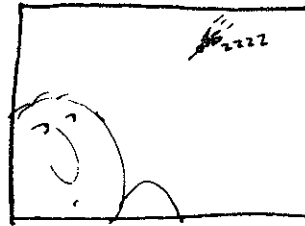
In de spitsboogvormige nis tegenover de schouw kan een wasbekken hebben gestaan. Het metselwerk liet sporen zien van een afvoerkanaal naar buiten.

Van de oude vensters en deurpartijen in dit deel van het huis zijn langs de Breestraat enige duidelijke aanwijzingen gevonden. In dit verband zijn de hoge deur en het bovenlicht in het trappenhuis en het stenen kruisvenster met de deur ernaast te noemen.

Om van de kant van de Westsingel licht in de ruimte te brengen is uiteindelijk gekozen voor twee vensters van een laat-achttiende eeuwse type. Deze achtergevel was echter eertijds voorzien van hoge smalle vensters. De dagkanten

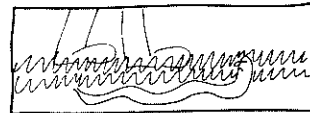
De AGO verzekert tegen:

Aalmoezen
aanstekelijke griep-
patiënten

**aanvallende malaria-
muskieten**

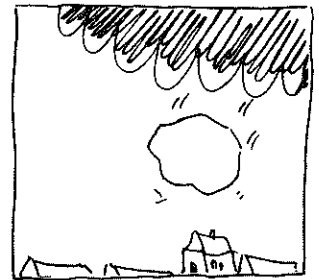
aanvallende reebokken
aanvaringen
aanzwellende storm
aardigheidjes van
practical jokers
abusievelijk links
afslaande legertrucs
abuizen
achteromkijkende stuur-
lui
achteruitrijdende
tractoren

addertjes (onder 't gras)

afbrekende bruggehoofden
afdankertjes
afdrijvende waarde-
papieren
aftandse asfaltweggetjes
alligators
almaar moeten vragen
andere auto's
andere schepen
andermans onkunde
armoe op de oude dag
averij

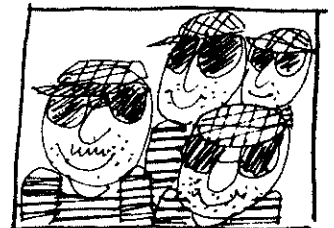
Bacillen en bacteriën
bakfietsen met
ondeugdelijke remmen
bedorven viskoekjes
beginnelingen op de weg
Bello de hond van de
buren
beren
besmette appeltjes
beten van de brilslang
betuttelen
bijtende bouviërs
bijziende discusswerpers
blunderen
Boris Boef
boterzachte bermen
brand

**buitengewoon grote
hagelstenen**

Cacteeën op stoelzittingen
catastrofaal manoeuvreren
met glaswerk
chauvinistische supporters
chirurgische ingrepen
colonnes rode mieren
cypse katten op
vierbaanswegen

**Dankbare sint-bernards-
honden**
debuterende behangers
demarrerende fietsen-
dieven
derderangs klusjesmensen
desastreus optredende
zeeëgels

De Zware Jongens
dichtklappende deuren
diepe ravijnen
diepe armoede
dinges
doelbewuste everzwijnen
domme dingen
doorgaand verkeer
door rood licht lopen
van je hond
driedubbel overgehaalde
kwajongensstreken

(Voor de volledige lijst
verwijzen wij u naar uw
assurantie-adviseur.)

ago
verzekeringen

De AGO verzekert alles (en nog wat).

Henk Ossendrijver, een vakman. Voorkomt ergernis.

Soms betalen opdrachtgevers het-loon-van-een-vakman voor het-werk-van-een-knoeier.

Zelden merk je dat meteen, maar na jaren wordt er dan nóg een rekening gepresenteerd. Onacceptabele slijtage is zo'n kwaad.

Een stuk eerlijk 'ouderwets' vakmanschap tijdens de bouw kan er voor zorgen, dat wat vandaag 'strak' wordt opgeleverd er ook morgen 'nog goed bijstaat'.

Als Henk Ossendrijver zijn er meer bij Heilijgers, vakmensen met hart voor hun werk. En hun inzet vindt u terug in de gerealiseerde projecten. Als u wilt bouwen ze ook voor u. Vakwerk.

*Bouw- en Aannemingsmaatschappij Heilijgers bv
Nijverheidsweg Noord 60
Amersfoort Telefoon (033) 18048*

Heilijgers/Amersfoort

Wie een medicijnkastje heeft, zet er Norit in

Norit is een vertrouwd middel bij maag- en darmstoornissen. Bovendien kan Norit levensreddend zijn bij vergiftigingsgevallen. Het hoort in elk medicijnkastje thuis. Norit behoudt zijn heilzame kracht. Vraag Norit aan Uw apotheker of drogist.

NORIT

FLEHITE proficiat..

En dat mét en door Flehite het museum mag gedyen, tot vreugde van allen die eigen stad en land een warm hart toedragen. En dat meer en meer mensen de rijkdom mogen ontdekken van ons oud cultuurgood.

Intussen gaan wij van Bëco Projekten nijver door met het inrichten van kantoren en scholen, direktiekamers en konferentiezalen, van banken en tehuizen, en desgewenst van musea.

Bel voor een programmapresentatie in Hoevelaken

De permanente expositie van 10.000 m² overtuigt u van de brede mogelijkheden van Bëco Projekten. Uiteraard komen wij ook graag met uitvoerige informatie bij u.

Bel in elk geval om een dokumentatiemap, de sleutel tot solide zekerheid in projecten-inrichting.

BECO
projekten

Hoevelaken - Hogebrinkerweg 4
Tel. 03495-5224

hiervan zijn teruggevonden, zoveel mogelijk gespaard en hebben op deze manier de plaats voor de nieuwe kozijnen aangegeven.

Een detail van niet bekende herkomst in het hoofdtrappenhuis wordt gevormd door een komvormige holte in de muur. De lage verdieping waarbij de pakhuisdeuren nog herinneren aan deze bestemming, heeft het oorspronkelijke aanzien nog het beste bewaard. Zowel het niveau van de vloerbalken als dat van de moer- en kinderbalkenzoldering is op zijn plaats gebleven. Opmerkelijk was het in de voorgevel uitgespaarde kanaal dat, ook weer met een onbekend doel, de kelder met de lage verdieping verbond.

Met name op de zolderverdieping is het middeleeuwse huis nog goed te ervaren. Belangrijke delen van de kapconstructie zijn er nog. Dit geldt de eiken jukken met kromstijlen, de korbeels, de windschoren en de flieringen die halverwege de hoogte naar de trekbalen zijn afgestempeld.

De kapjukken zijn in de dag gemerkt en aan de kant van de singel zijn deze telmerken gebroken.

De naaldhouten sporen konden voor het merendeel worden gehandhaafd en aangevuld met nieuwe exemplaren.

Eveneens nog uit de pakhuisperiode dateert de weer op zijn plaats teruggebrachte windas. Het is bij de restauratie niet mogelijk gebleken om dit hijsmechaniek opnieuw in gebruik te stellen.

Terloops is de buitenkant van het muurhuis al tersprake gekomen zodat kan worden volstaan met het maken van enkele aanvullende opmerkingen.

Duidelijk is te zien dat de gevels van het huis in het verleden het nodige hebben doorstaan. Eens gemetseld in handgewarmde moppen, mogelijk afkomstig van de veertiende eeuwse stadsmuur, daarmee verschillende keren geveerd en vóór het aanbrengen van de laatste cementbepleistering met de bijl (!) ruw gehakt.

Ook het steeds weer opnieuw, en kennelijk bij iedere gebruikswijziging dichtmetselen van vensters en het openhakken van nieuwe gaten hebben het pand in even grote mate getekend.

De restauratie heeft niet getracht om deze sporen uit te wissen en om alle veranderingen ongedaan te maken. Ook al is het muurhuis Breestraat 76 hersteld, de jaren zijn het pand nog steeds aan te zien.

C. v. d. Braber

Geraadpleegd werden:

Ir. G. Berends: Documentatierapport Breestraat 76, 26 februari 1975.

D. Schoonekamp: Verslag van het onderzoek naar wandschilderingen enz., 29 september 1974.

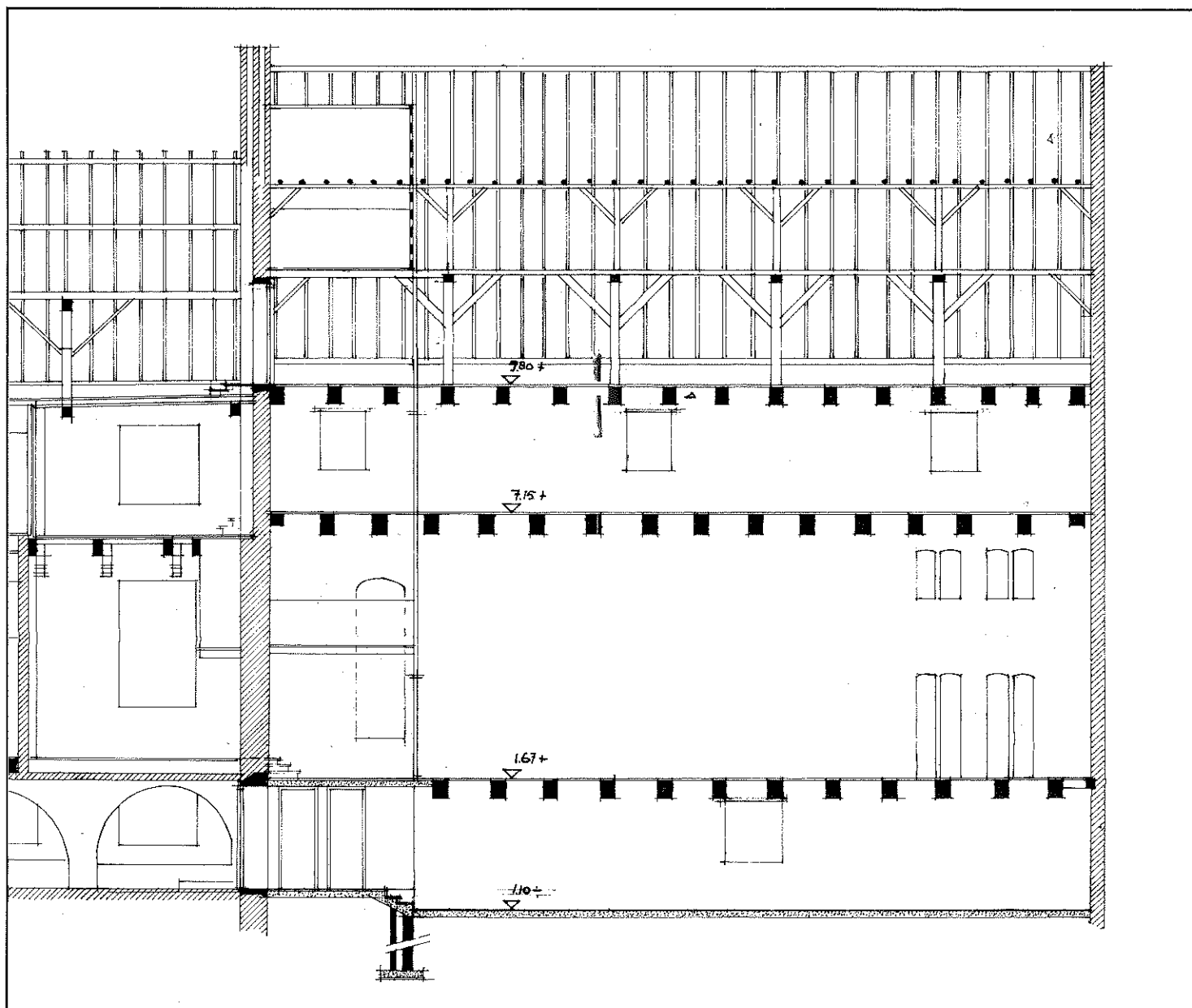

Van de in 1968 van het bestuur van de oudheidkundige vereniging 'Flehite' ontvangen uitnodiging tot het maken van een restauratieplan voor de panden Breestraat 76 t.e.m. 82 is thans de eerste fase gerealiseerd, nl. de restauratie van Breestraat 76 alsmede de inpandige verbouwing van de voormalige conciërgewoning.

Aansluitend op het artikel van dhr. v. d. Braber, waarin een omschrijving van het pand zoals het was en zoals het nu is, aan de hand van een aantal kenmerkende onderdelen, zijn wellicht enkele andere met restaureren samenhangende aspecten, alsmede enkele uitgangspunten voor de restauratie van dit pand het weten en overwegen waard.

ruimtelijk — functionele aspecten.

De gegeven inpandige ruimtegeleding, zowel vertikaal als horizontaal is gerespekteerd. Slechts op de 2e verdieping en de zolder is de horizontale geleding door middel van de herstellende kinderbintenvloer en de spantvlakken te ervaren. De noodzakelijkerwijs ingebouwde toevoegingen zijn zo beperkt mogelijk gehouden. Deze nieuwe — eigentijds gedetailleerde — onderdelen zijn ruimtelijk 'los' gehouden van de twee langs- en de twee kopgevels, teneinde alle gevonden 'sporen' uit de historie van het pand zoveel mogelijk te kunnen handhaven en de oude binnenwanden de rust en de 'ruimte' te geven die het bejaard zijn toekomt.

De nieuw ingebouwde elementen zijn in hoofdzaak het noodtrappehuis van sousterrain tot zolder en het hoofdtrappehuis met scheidingswanden ten opzichte van de expositiezalen en de verticale leidingschacht met bovenin de kap de centrale verwarmingsruimte. Dit hoofdtrappehuis is qua maat relatief omvangrijk ten opzichte van de gerestaureerde hoofdruimten, hetgeen onder meer functioneel is bepaald, aangezien dit t.z.t. gaat fungeren als hoofdtrappehuis voor het gehele museumcomplex.

technisch — konstruktieve aspecten.

De middelen om het pand aan de huidige konstruktieve, veiligheidstechnische, installatietechnische en funktionele eisen te laten voldoen zijn zowel traditioneel ambachtelijk van aard als eigentijds, deze laatste evenwel altijd duidelijk zichtbaar. Alle gebruikte beton is als zodanig herkenbaar, alle kunststof balkkoprestauraties en balkverzwaringen zijn zichtbaar. Alle aangetroffen holle geveldelen zijn massief volgemetseld met baksteen, ondanks een sterke verleiding anderszins.

De verticale installatieschacht, van waaruit alle verdiepingen in horizontale richtingen worden gevoed, fungeert als de centrale zenuwstreng van het organisme. Deze schacht herbergt de centrale verwarmingsinstallatie, de bevochtigingsinstallatie, gas- en waterleidingen, lichtinstallaties, branddetectieinstallatie, noodverlichtingsinstallatie, alarminstallatie, etc. Getracht is alle nieuw ingebouwde toevoegingen en installatietechnische onderdelen zo geïntegreerd mogelijk in te passen. Alles heeft zijn plaats gekregen, proportioneel zo evenwichtig mogelijk. Echter één discipline, namelijk de brandpreventieve, is wat onbescheiden in maat. Het noodtrappehuis vanaf de eerste verdiepingvloer tot de zolder en de glaspuien naast de leidingschacht tussen hoofdtrappehuis en expositiezalen springen eruit in het totale scala van maten.

oriëntatie en toegankelijkheid.

Jammer is het dat een gebouw dat door zijn besloten gevelkarakter aan Breestraat zijde de nieuwsgierigheid prikkelt om eens een kijkje binnen te nemen, en dat bovendien voorzien is van twee uitnodigende getoogde deuropeningen, niet tegemoet kan komen aan deze als vanzelfsprekend opkomende verlangens. De vraag komt op of een nader onderzoek naar de toegankelijkheid van het pand vanaf Breestraat zijde niet gewenst is, daarbij tevens in aanmerking nemend de ligging van het nieuwe hoofdtrappehuis ten opzichte van de voornaamste entree.

De primaire oriëntatie van de grote zaal op de 1e verdieping en de zaal op de tweede verdieping naar buiten is naar achteren gericht, op tuin en westsingelzijde. Dit is bereikt

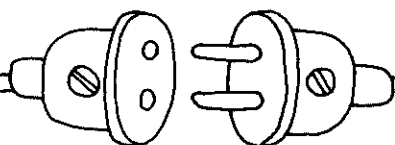

Bronswerk Amersfoort

Voor al Uw elektrische
installaties
Electro-technisch Bureau

Van Geet BV

Koestraat 14 Amersfoort
Telefoon 033-18630

zo'n drukpers
vindt u nog bij ons,

als museumstuk...

Uitnodiging

Weet U eigenlijk wel wat U voor Uw
geld kunt verlangen? Een echte SieMatic inbouw-
keuken! Een keuken, die tot voorbeeld werd.
Een bestseller. Maak kennis met de SieMatic.
Persoonlijk! Bezoekt onze
keuken showroom.

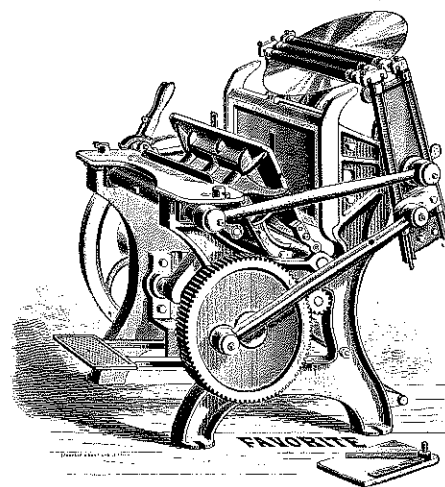
SieMatic

BV Bouwmaterialenhandel

v.d. Donk & Romeijn

Havenweg 5 Amersfoort
Telefoon 033-15649

Wij zijn erg
blij met dat
oude drukpersje.

't Doet ons
terugdenken
aan die tijden,
van vakmanschap.

Dat vakmanschap hebben we nog, want ook
vandaag-de-dag besteden we alle aandacht aan
het werk, dat onze opdrachtgevers ons toevertrouwen.
De persen zien er nu anders uit...
Ons kwaliteitsgevoel is gebleven.

bv drukkerij g. j. van amerongen
nederlandse screendrukindustrie bv

amsterdamseweg 59 amersfoort
tel. 033-16349

Kamerbeek

De Kamerbeek Groep

Gespecialiseerde bedrijven op het gebied van onroerende goederen, verzekeringen, sparen, beleggingen, financieringen en pensioenadviezen. Ons Amersfoorts advieshuis vindt u aan de Bergstraat 9-11. Vakmensen geven u daar, door harmonieus samenspel, een optimaal advies. Voor u een hele zorg minder. Kunt u met een gerust hart naar Flehite gaan. Misschien zien we elkaar nog...

door de plaatsbepaling en maatgeving van de aanwezige, maar meer nog van de nieuw gemaakte vensteropeningen. De twee nieuwe — niet oorspronkelijke — vensters in de grote zaal zijn bewust zowel van binnen- als van buitenaf bepaald.

ambachtelijke aspecten.

Het was een verademing te konstaten dat op dit bouwwerk met veel plezier is gewerkt. We zijn in de dagelijkse praktijk van het bouwen niet meer het 'avontuur' gewend dat je bij de aanvang van het werk nog niet weet wat het eindresultaat zal zijn. Bij Flehite lag niets tevoren exakt op tekening vast. De gevelindelingen, de wijze van metselen, de wijze van konstruktieve vloerverzwaringen, de detaillering van ankers, smeedwerk, etc. etc. zijn tijdens het werk bepaald, in gezamenlijk overleg tussen degenen die bij de bouw waren betrokken, nadat de gevonden 'sporen' op bruikbaarheid waren getoetst. Bij deze werkmethode is ieders inbreng waardevol en gerespekteerd.

De metselaar kon zijn vaardigheid tonen, hij besliste zelf al werkend over de wijze van metselen, de keuze van steenformaat, de variatie in de metselstructuur, etc. Bij een dergelijk werkwijze, waarbij veel wordt geïmproviseerd en de 'beslissers over hoe het moet' vaak niet direkt bereikbaar zijn, wordt geapelleerd op de vakbekwaamheid en de kunde van degenen die het zelf moeten maken. Ieder had de mogelijkheid letterlijk 're-kreatief' aan de gang zijn. Men kon zijn vakkunde tonen en werd uitgedaagd dit waar te maken. Datgene wat is gerealiseerd is daarvan het resultaat en graadmeter voor ieders kunde. De maatschappelijke herwaardering voor dit ambachtelijk bezig-zijn is m.i. voorwaarde voor het behoud van oude steden, maar tevens voor het maken van een nieuw goed sociaal-ruimtelijk milieu in nieuwe stadsdelen. Het letterlijk en figuurlijk 'meemaken' van de dingen bevordert de betrokkenheid en het welzijn van mensen.

Dit waren enkele losse gedachten die opkomen bij het nadenken over de zin van het restaureren in het algemeen en de betekenis van het opknappen van Breestraat 76 in het bijzonder. Wij hopen dat het pand niet allen gezien wordt als 'kijk-objekt', maar gewoon alledaags mee gaat functioneren in het sociaal-kultureel leven en het ruimtelijk leven en beleven in Amersfoort. Alleen dan hebben wij het gevoel dat de restauratie geheel geslaagd is en dat het meer is geweest dan het uitvoeren van 'enig achterstallig onderhoud'. We zijn het bestuur van 'Flehite' erkentelijk dat we het hebben mogen 'meemaken'.

Architektenburo Van Geel b.v.
M.G. Bakker.

Keiharde aktie zelfs. Want kort na de opening van onze nieuwe museumruimten in het fraaie muurhuis Breestraat 76 start de fundraising-aktie voor Flehite.

De blauwdruk ligt klaar, de uitvoerders van de plannen hebben zich voorbereid. Achter de schermen wordt en werd grote aktiviteit ontwikkeld. Drie belangrijke doelstellingen zijn:

- het bijeen brengen van een heel grote som.
- een ledenwerfcampagne, we denken aan zo'n 1.000 nieuwe leden.
- grote groepen mensen voor 'de tweede jeugd' van het museum te interesseren. We komen nog wel terug op al die akties, maar een voorbeeld willen we noemen: er komt een verkoopcampagne voor Flehite-kloostermoppen.

Deze moppen zullen financiële bouwstenen zijn. Een steenharde aktie dus eigenlijk. Binnenkort hoort u meer.

Eigenlijk zou het museum de naam 'Flethite' dienen te dragen. Dat men de vorm 'Flehite' koos bij de stichting van het museum zal gelegen hebben aan het feit dat 'Flehite' beter in het gehoor lag en aansloot bij het latere spraakgebruik.

De naam was gehecht aan een 'pagus' of gouw, welke zich aan beide oevers van de Eem met zijn voornaamste toevoeraderen uitstreckte, vanaf Wijk bij Duurstede tot aan de Zuiderzee.

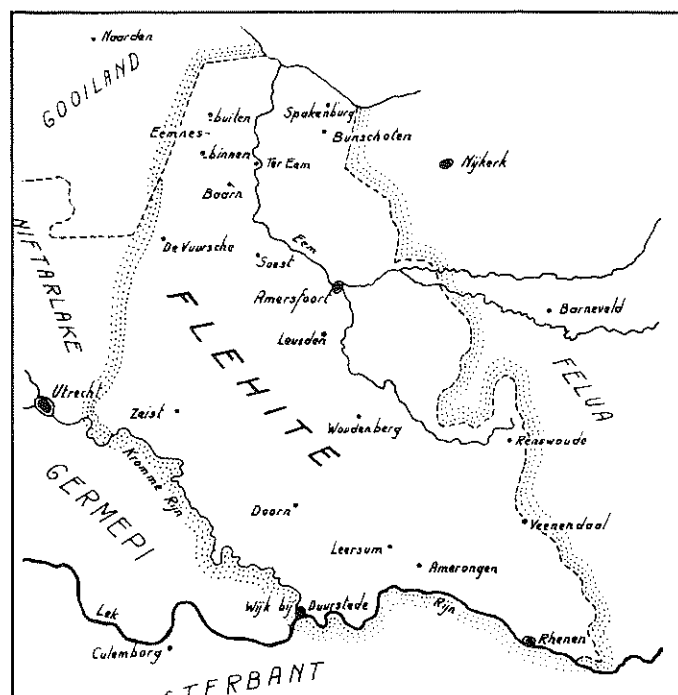
De oudste gedateerde vermelding is uit het jaar 777, de bekende oorkonde waarin Karel de Grote vier foreesten in deze gouw aan de bisschop van Utrecht schenkt: 'Flethite'.

Daarnaast komt in de 8ste eeuw de vorm 'Fladate' voor. In een oorkonde uit het jaar 855 'Flethetti'.

Het eerste bestanddeel van de naam bevat het begrip 'vliet', in de betekenis van stromend water. De gouwnaam betekent vermoedelijk 'land der stromen', volledig van toepassing op het onderhavige gebied.

H.H.

Kaartje uit: Tijdschrift Flehite 1e jaargang/1

de collectie

Museum Flehite heeft een duidelijk streekkarakter. Het werkgebied omvat de oude gouw Flehite.

De collectie heeft een brede opzet en omvat een grote variëteit van voorwerpen op het gebied van kunst, kunstnijverheid, historie en folklore. Vele stukken vormen prachtige illustraties van eeuwen 'onofficiële geschiedenis', hoewel ook de geschiedenisboek-geschiedenis gerelateerd is aan de flehite-collectie. Een voorbeeld daarvan is de verzameling betreffende Johan van Oldebarnevelt. Als geboren Amersfoorter (1549) een figuur van belang voor ons museum. Er zijn charters door hem ondertekend, kostbare curiosa en talrijke etsen en gravures betreffende zijn leven. De zeer belangrijke bibliotheek omvat 140 werken, waaronder zijn geschriften. Flehite bezit ook het krukstokje dat bekend is als 'Het Stokske', door Vondel ontroerend beschreven.

Maar er zijn meer belangrijke sectoren, zo vermeld een recente inventarislijst liefst 34 groepen met totaal ongeveer 15.000 nummers.

Dat het moeilijk was de zeer waardevolle collectie te exposeren, is bekend. Maar dat gaat veranderen: de nieuwe expositieruimten en een andere structuur van het museum zullen er mede voor zorgen dat de collectie van Flehite de naam krijgt die zij verdient. Er wordt aan gewerkt.

de eerste expositie

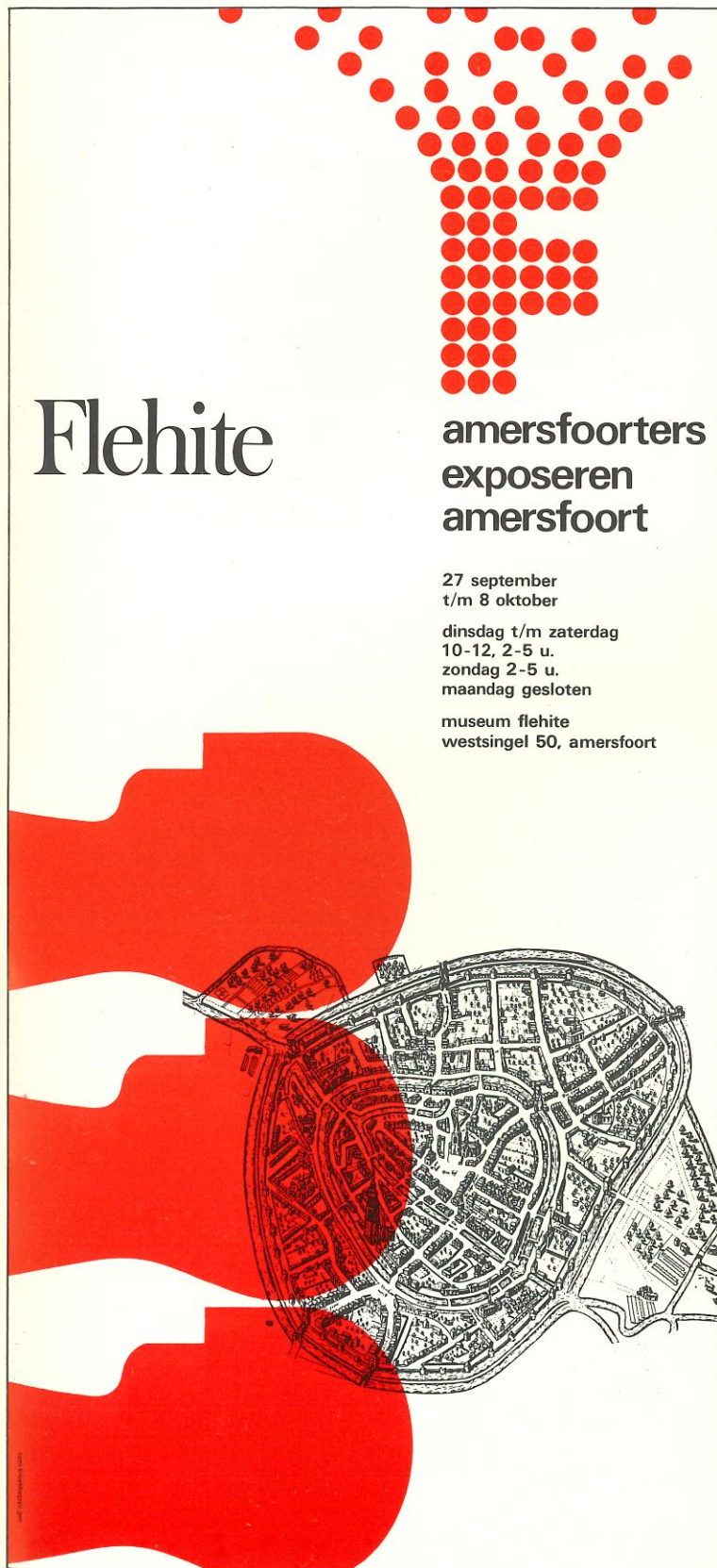
Flehite

**amersfoorters
exposeren
amersfoort**

27 september
t/m 8 oktober

dinsdag t/m zaterdag
10-12, 2-5 u.
zondag 2-5 u.
maandag gesloten

museum flehite
westsingel 50, amersfoort

Wat gebeurt er binnenkort in het museum?

Allereerst natuurlijk de expositie 'Amersfoorters exposeren Amersfoort', die voor het publiek open is van 27 september tot 8 oktober. Het geëxposeerde is door de Amersfoortse bevolking uit eigen bezit speciaal voor deze gelegenheid beschikbaar gesteld.

Kort daarna op 18 oktober beginnen gelijktijdig twee tentoonstellingen:

'Ze zullen ons een zorg zijn...' is de provinciale expositie over monumentenzorg in de provincie Utrecht. Een tentoonstelling in het kader van het Monumentenjaar M75. In een andere ruimte van onze nieuwe tentoonstellingaccomodatie Breestraat 76 is dan

'Kijk op de Marais', waarin wordt getoond hoe de Parijse wijk 'de Marais' door restauratie en reconstructie is behoed voor de ondergang. Ook een expositie in het (Europese) M75 jaar.

Beide tentoonstellingen zijn er tot eind november.

In december exposeren we uit eigen bezit 'De collectie Coenen van's-Gravesloot'. Een unieke tentoonstelling topografische afbeeldingen (vanaf 17e eeuw) van de provincie Utrecht, waaronder vele originele tekeningen en aquarellen.

Ook starten in oktober de maandelijkse lezingen weer.

De archeologische werkgroep begint tevens weer met haar activiteiten voor het komend winterseizoen.